

GHID PRIVIND ACTIVITATEA CU VALORI MOBILIARE

I. NOȚIUNI

VALORI MOBILIARE DE STAT (VMS) – valori mobiliare emise de Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova sub forma de:

- **Bonuri de trezorerie (BT)** – valori mobiliare de stat emise cu scont și răscumpărate la valoarea lor nominală la scadență, având termenul de circulație până la un an (termen scurt).
- **Obligațiuni de Stat (OS)** – valori mobiliare de stat emise cu scont, la valoarea nominală sau cu primă, pe termen de un an și mai mare, pentru care emitentul plătește periodic dobânzi potrivit ratei fixe sau flotante în conformitate cu condițiile emiterii și care sunt răscumpărate la scadență la valoarea lor nominală.

Depozitar Central Unic al Valorilor Mobiliare (în continuare DCU) – entitatea care desfășoară activitatea de înregistrare și evidență a valorilor mobiliare în conformitate cu Legea cu privire la Depozitarul Central Unic al valorilor mobiliare.

LICITAȚIE – modalitate de organizare a plasării VMS prin satisfacerea ofertelor de cumpărare depuse de către participanți, începând cu prețul minim acceptat de Ministerul Finanțelor.

PLATFORMA UNICĂ DE TRANZACȚIONARE – platforma electronică Bloomberg Professional Service, furnizată de Bloomberg Finance LP, prin intermediul căreia se efectuează plasamentul VMS pe piața primară și tranzacționarea acestora pe piața secundară

DEALER PRIMAR – banca care a fost acceptată de Ministerul Finanțelor să deruleze operațiuni cu VMS pe piața primară ca urmare a îndeplinirii criteriilor de selectare și care poate desfășura operațiuni în nume și în cont propriu sau în nume propriu și în contul clienților săi, persoane fizice și/sau juridice, rezidente sau nerezidente.

II. ACTIVITATEA PROPRIE

Banca efectuează operațiuni cu VMS în baza licenței eliberate de către BNM și în conformitate cu legislația în vigoare a Republicii Moldova, actele normative ale BNM și ale Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova, precum și prevederile documentelor normative interne ale Băncii.

Obiect al investițiilor Băncii pot fi valorile mobiliare emise de către Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova de următoarele tipuri:

- Valori mobiliare cu scont, inclusiv bonuri de trezorerie, cu termenul de circulație de până la un an.
- Valori mobiliare cu cupon, inclusiv obligațiuni cu rata dobânzii fixă sau flotantă, cu termenul de circulație de peste un an.

Banca poate procura VMS pe piața primară la licitații și pe piața secundară prin intermediul platformei unice de tranzacționare Bloomberg Professional Service.

Banca va menține statutul de Dealer primar al pieței valorilor mobiliare emise de către Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, prin încheierea cu Ministerul Finanțelor a „Acordului cu privire la îndeplinirea funcțiilor de dealer primar pe piața valorilor mobiliare de stat”.

În scopul participării la licitațiile organizate de BNM pe piața primară, Banca va prezenta în termenul stabilit ofertele de cumpărare a VMS prin intermediul sistemului electronic Bloomberg Professional Service – Bloomberg Auction System (BAS). La data plății indicată în Comunicatele oficiale de plasare a VMS ale Ministerului Finanțelor Banca va asigura în conturile sale de decontare disponibilitatea mijloacelor bănești necesare pentru acoperirea costului VMS procurate la licitație. Mijloacele bănești vor fi percepute de către DCU din conturile menționate la termenul indicat prin emiterea ordinului de plată în numele Băncii.

Tranzacțiile cu VMS pe piața secundară se vor efectua prin intermediul platformei unice de tranzacționare Bloomberg Professional Service, cu întocmirea ordinelor de transfer a valorilor mobiliare în sistemul DCU. Clearingul tranzacțiilor pe piața secundară se efectuează de către DCU. După recepționarea ordinelor de transfer DCU efectuează perceperea incontestabilă a mijloacelor bănești din conturile de decontare ale Băncii (dacă Banca este în poziția cumpărătorului) și reflectarea valorilor mobiliare la contul respectiv în sistemul DCU. Și invers: în cazul în care Banca este în poziția de vânzător, după recepționarea ordinelor de transfer, DCU va livra mijloace bănești la conturile de decontare ale Băncii și va reflecta scoaterea valorilor mobiliare din contul respectiv din sistemul DCU.

Deținerile Băncii nu pot depăși limita de înaintare a ofertelor la licitație stabilită pentru VMS cu același cod ISIN în Comunicatele Ministerului Finanțelor privind plasarea VMS. În cazul procurării volumelor mai mari de limita indicată, Banca va vinde surplusul de valori mobiliare timp de 5 zile lucrătoare de la data depășirii normei în cauză.

III. PRESTAREA SERVICIILOR PE PIAȚA VMS PENTRU CLIENȚI

Banca prestează clienților servicii de cumpărare/vânzare a VMS pe piața primară și secundară.

Relațiile cu clienții sunt reglementate de documente normative interne ale Băncii (proceduri și instrucțiuni), precum și de Contractul privind prestarea serviciilor de vânzare/cumpărare a VMS emise de Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, încheiat între Bancă și client. Contractul stipulează drepturile și obligațiunile părților, mărimea comisionului Băncii pentru prestarea serviciilor respective, precum și termenul de valabilitate al contractului.

Banca prestează clienților servicii de cumpărare/vânzare a VMS atât prin intermediul Secției Operațiuni Monetare (SOM) a Departamentului Tranzacții Bancare Globale, cât și prin intermediul Sucursalelor Băncii.

Banca va începe recepționarea Ordinelor investitorilor de cumpărare a VMS pe piața primară din momentul recepționării de la BNM a invitațiilor de participare la licitațiile ordinare. Recepționarea Ordinelor se va efectua de către persoanele responsabile numai după coordonarea condițiilor cu client și până în ziua precedentă zilei

desfășurării licitației. Ordinele de cumpărare/vânzare a VMS pe piața secundară se vor recepționa de la clienți în fiecare zi lucrătoare.

Ordinele recepționate de la clienți pot conține un preț:

- fix (în cazul pieței primare - oferte competitive);
- nedeterminat (în cazul pieței primare - oferte necompetitive – se satisface la prețul mediu ponderat înregistrat la licitație).

Valoarea nominală a VMS indicate în Ordinul de cumpărare a Clientului nu poate depăși limita de înaintare a ofertelor la licitație stabilită pentru VMS cu același cod ISIN în Comunicatele Ministerului Finanțelor privind plasarea VMS. Valoarea nominală a VMS incluse în Ordinul unui Client pentru faza necompetitivă nu poate depăși mărimea de 3% din volumul indicativ al licitației de referință. Declarația scrisă a Clientului privind respectarea limitelor menționate se include în Ordin. În cazul depășirii acestor limite Clientul este obligat să vândă VMS procurate peste limite. Restricțiile menționate se referă la suma totală indicată în Ordinele de cumpărare ale unui client, care eventual participă la licitație concomitent și prin intermediul altor dealer primari.

Până la executarea Ordinilor de cumpărare pe piața primară și secundară Banca acumulează într-un cont special (cont de brokeraj) mijloacele bănești ale clienților, suficiente pentru acoperirea ofertelor respective și a comisionului Băncii pentru serviciile prestate. Contractul poate stipula dreptul Băncii de a deconta în mod incontestabil sumele necesare din conturile de decontare/curente/de depozit ale clienților pentru acoperirea ofertelor satisfăcute conform rezultatelor licitației în cazul în care conturile menționate sunt deschise la Bancă.

Banca va rambursa timp de o zi în contul clienților mijloacele bănești neutilizate, rezervate la ofertele nesatisfăcute, anulate sau modificate.

Persoanele responsabile din Sucursale acumulează Ordinele de cumpărare a VMS parvenite de la clienți și, conform documentației normative interne, le predau la dealerii SOM, care la rândul său, în ziua desfășurării licitației transmit la BNM ofertele respective prin intermediul sistemului electronic BAS.

La achitarea cupoanelor sau la răscumpărarea VMS Banca transferă în mod incontestabil în conturile clienților mijloacele bănești parvenite de la BNM timp de o zi după recepționarea mijloacelor.

Începând cu 01 ianuarie 2021 veniturile aferente VMS sunt supuse impozitării conform art.15 lit. a), b) și art.40 alin. (7) din Codul fiscal nr.1163/1997. Pentru persoanele fizice reținerea impozitului se efectuează la sursa de plată.